

Rambo, Rocky og Reagan

Í fyra Rocky filmum og tveimur Rambo filmum hefur Sylvester Stallone givið milliðum innlit í sína mynd av heiminum: Á tí «röttu síðuni» eru Rambo og Rocky. Hinumegin, á «skeivu síðuni» er figgindin. Honum vinnur Stallone á. Tað veri seg ein russara í boksirringinum ella ein heil herdeild av vietnamesiskum hermonnum, ið koma á tvørs. «Tin guli fani,» sigur Stallone, um hann letur munnin upp, og so skutlar hann vietnamesararnar ein fyr og annan eftir við sínum «spesial» gjörda svørði.

Stillføri

Tað er sjáldan, at Rambo sigur nakað, ella at hann letur munnin upp. Ofta snekkir hann, men hann trýr ikki, at ein kann loysa nakrar trupulleikar við at tosa saman. Nei, gjøgnum harðskap og vøddastyrki loysir allar trupulleikar. Rocky er eitt sindur meira «iviliseraður», men alt byggi á somu hugsjón. Ein má nýta nevarnar, um ein vil koma sær fram.

Men fólkí dāmar Rambo, og teimum dāmar Rocky. Hetta hefur gjørt Sylvester Stallone rikan. Ógvuliga rikan.

The American hero

Sylvester Stallone er komin langt. Hann kann nýtast í lærubókunum sum dømi um, at øll kunnu gerast rik, ella at øll hava møguleikan. Hann er tann rætta «American hero», ein, ið Ronald Reagan heldur nóg av.

Stallone varð borin í heim í New York í 1946. Pápin var innflytari úr Ítalíu, og mamman var eitt slag av sjónleikara. Sylvester var ógvuliga trupul sum barn og bleiv sendur í ein skúla fyrri dreingir, ið høvdu trupulleikar at vera saman við øðrum fólkí. Møguliga var tað her, hann lærði at berjast.

Rambo er ein «killing machine», ein eftirlíking av teimum gomlu filmshetjunum. Og av tí at fólkí dāmar væl slíkar hetjur í filmum, má ein viðgera tær í størsta álvarsemi. Filmir skapa idealir, og idealini, ið filmshetjur sum Stallone bera viðari, eru dōpur: Harðskapur er neyðugur. Heimurin er ógvuliga einfaldur. Á tí einu síðuni eru vit, USA, amerikumen. Hinumegin eru russar, vietnamesarar og øll hini, ið ikki skilja, at

vit frá Gudi hava fingið tað gávu at skipa heimin eftir okkara idealum.

«Óttin ella virðingin fyrri Amerika er vaksandi, og tað kunnu vit einans takka Reagan fyrri,» segði Sylvester Stallone herfyri í samrøðu við eitt norskt tíðarrit.

Politiskt er Rambo so «fantastiskur», at fólk mugu halda Reagan vera ein hövligan politikara. Nú er tíðin komin, at Amerika má visa fólkí vøddar sínar. Onnur lond hava í alt ov langa tíð sagt, at vit traðka á tey, og at vit tyrannisera tey. Tað, ið so hendi, var at tey

einsamalli persónurin ikki er at vinna á. Somu «ideal» hefur Stallone, og dreymin um einaferð at gerast amerikanskur forseti, hefur Stallone eisini. Vónandi gerast amerikumen klókari. Betur er, at Stallone ger innihaldstóm- ar filmar, enn at hann verður forseti í heimsins mætasta landi.

Men Reagan og hansara menn finna ein hollan stuðul í Stallone: Reagan hefur verið sum sendur frá Gudi, um vit hugsa um triggjar teir seinastu amerikansku forsetarnar» segði Stallone við «Det Nye» herfyri.

Geislingar spyrja ikki um landamørk

tóku okkara vinarlag sum eitt tekin um veikleika, og virðingin fyrri Amerika bleiv burtur. Nú styrkja vit vøddar okkara. Amerika er aftur í fimleik- arhøllini og venur, sigur - stallone.

Nicaragua

Næsti Rambo-filmur kemur helst at snúgva seg um Nicaragua. Seinasti Rambo filmur snúði seg um Vietnam. Rambo bleiv sendur eftir nøkrum amerikanskum hermonnum, ið sótu í fangatippi. Í seinasta Rocky-filmi vinnur ein miðalagmal Rocky á einum ungum russiskum nevaleikara. At Rambo næstu ferð fær ta æru at skula myrða Daniel Ortega fer ikki at undra nakran. Ortega hefur irriterað USA. Tað líkar hvørki Stallone, Reagan ella Rambo.

Forseti

Um nakar í 50'unum hevði sagt, at Ronald Reagan fór at gerast amerikanskur forseti, hevði viðkomandi ikki verið hildin at vera rættsiktaður. Hetjan frá eini røð av vānaligum filmum, ið ógvuliga sjāldan komu longur enn til «Drive IOnn» biografarnar í USA, gjordist forseti. Reagan gjordist forseti á eini aldu av «patriotismu» og trúnni á, at

Eingi jarntjöld ella landamørk sett aftaná seinna heimsbardaga kunnu steðga radioaktivum geislingum. Tað er kjarnorkuvanlukkan í Tjernobyl eitt óhugnaligt prógv um. Í nógv ár framyvir vilja vit allastaðni í Europa doyggja av strālum frá tí oyðilagda kraftverkinum í Tjernobyl.

Ibúgvarnarnir í Ukraine, í økinum uttanum Tjernobyl, vilja sjālvandi vera tey, ið verða harðast rakt. Men fleiri hundrāð mil burturi vil vanlukkan eisini seta sini spor. Fólk fara at doyggja av krabba- meini, og fostur, ið enn ikki eru fōdd, ella bōrn, ið enn ikki eru umhugsāði, vilja verða rakt av genetiskum brekum.

3.000 svjar fara næstu hundrāð ārini at doyggja sum beinleiðis avleiðing av vanlukkuni, sigur amerikanski bio-kemikar- in Arthur Tamplon.

Føroyar liggja bert helvtina so langt burtur frá kjarnorkuverkinum í Dounreay, sum Svøríki

liggur frá Kiev. Hetta sigur eitt sindur um, hvussu umrāðandi tað er, at vit gera vart við okkum, nū teir ætla at útbyggja Dounreay. Um vit taka eitt kort av Europu og tekna ein runding, har Oslo er miðepil, og gera hann so stōran, at Kiev er inni í, so liggja Føroyar eisini í hesum rundingi, og kunnu vit upplýsa, at saman við okkum liggja eisini 150 kjarnorkuverk. Stōrsti vandin fyrri okkum er um eitt av teimum 15 kjarnorkuverkunum í Stōra Bretlandi verður rakt av eini vanlukk.

Hvussu stōrur er vandin?

Vesturlendskir serfrōðing- ar vilja vera við, at vandin er ógvuliga litil á kjarnorkuverkunum í vesturheiminum. Teir siga, at trygdartiløkini eystan- fyrri eru heilt ódrvisi skip- āð enn í vesturheiminum. Åðrenn vanlukkuna í Tjernobyl søgdu serfrōðingarnir eystanfyrri seg hava tey tryggastu

kjarnorkuverkini í heiminum.

Til seinast.

Eingin kann við vissu siga, at eingin nýggj kjarnorkuvanlukka hend- ir. Smāar vanlukur koma ofta fyrri, og eins og Tjernobyl vanlukkan ikki

kundi henda, soleiðis var eisini við Harrisburg-vanlukkuni í 1979. Tjernobyl prōgvāði bert, at tað, ið ikki kundi henda, hendi. Hvar? og nær? man tað, ið serfrōðingar siga ómōguligt, henda næstu ferð?